

La Tria dels Professors

Curs 2015-16

Taller Autobiografia, diari íntim i altres literatures del jo.

Raquel Pícolo

Frederic Suñer

Infantesa. Del projecte de llibre: “Ets el que recordes”.

Un campanar inacabat va emparar el meu naixement. De la mà de la senyora Victòria, llevadora eficient, vaig arribar un dilluns al matí, al voltant de les nou, un cinc de setembre de 1932. Sembla que el diumenge el part ja s'insinuava , si bé al final no va ser així, va aguantar fins al dilluns al matí. Aquest retard li va permetre, al meu pare, la tarda del diumenge, assistir al camp del Casal al partit de futbol que jugaven el Palafrugell i el Barça.

Vaig ser molt ben rebut, era el primer fill de la nissaga Suñer Casadevall. En aquells moments, a Palafrugell hi havia uns sis mil habitants i no tenia res a veure amb el d'ara. Les notícies: un nou nadó, corrien ràpidament com era normal en un poble petit. El telèfon hi va fer el seu paper, n'hi havia pocs i depenien d'una centraleta manual portada per la família Tauler. Alguns vilatans amb

telèfon es van assabentar del meu naixement d'aquesta manera: “saps, a can Suñer han tingut un noi”.

També els clients que venien a la farmàcia se'ls deia la bona nova. La pregunta immediata en tots els casos era: *Quin nom li posareu?* Aquí no hi havia dubte, estava establerta una alternança a la família, l'avi es deia Frederic i aquest es el nom que tocava. Per la seva part, les meves ties Suñer (Lluïsa i Maria), les dues solteres, també van ser portaveus satisfets de la notícia i pel barri van anar quasi casa per casa. De can Santaló fuster, passant per can Salvi de l'oli fins a la botiga de les germanes Prats del carrer Major. Després va venir el tomb pel carrer Cavallers a can Pascasio, el barber Gou, una parenta de l'Escala que vivia on hi ha ara la perfumeria Frigolé i a casa la cosina Catarineta, parenta llunyana, muller del metge Peya.

El meu pare, satisfet de la nova, a ben dinat, com tenia costum, va anar a prendre cafè al Mercantil. Esperava rebre les felicitacions dels components de la tertúlia de la tarda. La reunió la formaven industrials surers, professionals, empleats qualificats de la indústria i càrrecs municipals.

Un petit incís sobre la família: Frederic Suñer es casa amb Isabel Jofra. Van tenir cinc fills, només en quedaven tres: El meu pare Enric i dues germanes, Lluïsa i Maria. Un noi, Ricard, i una noia, Empar, havien mort joves

La nissaga Suñer ve de Gaüses, poble del Baix Emporda agregat al municipi. Conservo el títol de farmacèutic del meu avi, Mateu Suñer. En el títol s'exigeix per a poder exercir la professió d'apotecari, a part de la formació adient, que s'havia de comprometre: “*a defensar*

el dogma de la Purísima Concepción de la Virgen, dar gratuitamente medicinas a los pobres que las necesiten y defender la doctrina del concilio de Costanza contra el regicidio". Es veu que el rei volia estar segur que el seu apotecari no l'enverines.

Passant a la part materna, la meva mare, Rosa Casadevall Caritg era filla de Vilajuïga. De la nissaga Casadevall, família de propietaris rurals que encara hi tenen propietats. La seva mare, la meva àvia era de la família Caritg, va quedar vídua després del naixement de la meva mare. Per motius familiars, la van portar a França a Epernay on va passar la joventut. La meva àvia es tornà a casar amb un membre de la família Capella de Vilajuïga. Va tenir cinc fills més.

Passant al que recordo del Palafrugell d'aleshores, com la majoria de pobles estava en un estat molt precari, sembla amb tensions pròpies de la situació política. La indústria del suro i el conreu eren la base de sosteniment. Un poble descuidat, carrers polsosos, només un nucli central una mica decent, que era el carrer de Cavallers i la plaça Nova. L'entrada pel carrer del Sol, reflectia, en certa manera, la realitat de tot el poble.

Ja que el meu naixement va ser conegut ràpidament per telèfon, com a tribut al sistema, vejam com estava en aquells moments. L'estat era primari, en consonància a la resta de serveis del país. No es marcava el número, despenjaves i de paraula damnaves: el número tal, o dient el nom n'hi havia prou. No passàvem gaire del centenar els telèfons instal·lats a la vila, a casa vàrem tenir molts anys el número 61. En cas de parlar amb una localitat forana, era més complicat, havies de demanar una "*conferencia*" indicant localitat i número i a vegades, la comunicació tardava hores. En

aquest ambient familiar, no era rar que al moment de sol·licitar un numero, si la telefonista no tenia feina, es comentessin temes personals

Anant a records d'infància: Tinc borrós el record d'una pneumònia, en aquells temps en deien pulmonia, que aleshores es curava amb pegats al pit, algunes injeccions balsàmiques, llit i bona sort. Em portava el metge Almeda que vivia al carrer del Clos, ara Sant Sebastià, i pràcticament em va desnonar. La febre no cedia i creia – amb tota raó- que tenia molt difícil sortir-me'n. Sigui pel que sigui, va haver-hi sort i vaig superar-ho.

Habitual en aquells moments, també vaig passar per una intervenció clàssica en aquells temps, treure les amígdales. M'ho van fer un diumenge, un especialista que venia de for, al despatx que tenia el metge Maimí, a la plaça Nova. No es valorava que si hi són, és per alguna cosa.

El meu primer contacte palpable amb la realitat fou la guerra civil. Les privacions que ocasionà ens van marcar la infantesa. Entre aquests records, a part dels familiars, els pares, ties i una àvia, destacaria una figura: en Narcís de l'Asil. Venia per un motiu: la manca d'aigua. No hi havia aigua corrent, la gent tirava de pous, particulars o públics. Hi havia una xarxa d'aigua feta, si no recordo malament, per l'alcalde Bertran durant la dictadura de Primo de Rivera, que no funcionava durant la guerra ni després. Passat uns anys, es va restablir el subministrament d'aigua, va ser l'alcalde Hernández el promotor.

En Narcís era una persona alta, forçada, amb una certa elegància natural. Vestia una americana de vellut que no canviava mai. Es

presentava sovint a casa, amb una tarifa ja establerta. La seva feina consistia a pouar aigua del pou de l'Allada i portar-la fins a casa. Recordo com si fos ara la seva figura, quan recorria un tros petit que separa el pou de l'Allada de casa, amb dues galledes, una a cada mà. El destí final era un dipòsit que hi havia a casa. Vivia refugiat a l'Asil i amb actuacions com la descrita, es feia un petit sou. S'ha comentat si el nom Allada, venia que antigament hi havà el mercat d'alls.

El pou citat, em tenia subjugat, m'encantava mirar el fons. Hi anava amb les ties que vigilaven que no m'hi acostés massa. Ara està tapat. Ens paràvem a la casa que hi havia al davant, on vivia la Marieta Furot, una persona quasi centenària, gran amiga de la família. Habitava una casa rònega, segurament de les primeres que es van construir al poble.

També tinc ben present, d'aquells moments, un practicant de farmàcia, el senyor Girbal. Es deia August, vivia en un pis al carrer dels Valls, sobre el que ocupava la telefònica.

Dins els records de menut, el 18 de juliol de 1936, tinc clar l'incendi de l'altar barroc de l'església parroquial de Sant Martí, també va cremar l'església dels Carmelites i l'escola dels Maristes. Un altar que era una joia del barroc i que va desaparèixer totalment. Es deia que els autors materials foren el personal que formava part de les atraccions de la Festa Major del 1936 que estaven instal·lats al camp d'en Prats.